

Prokázání viny

Obžalovanému musí být vina bez rozumných pochybností prokázána. Pokud mezi jednotlivými důkazy existují rozpory, je povinností soudu zhodnotit věrohodnost a pravdivost každého důkazu jednotlivě a poté v souhrnu s ostatními důkazy, což nesmí být činěno v obecné rovině, ale vždy ve vztahu ke konkrétní skutečnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 5/2009-I, ze dne 8.4.2009)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného M. K., proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 31 To 176/2008, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 6 T 247/2006, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 271 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 31 To 176/2008 a v řízení předcházejícím byl porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 5, odst. 6, § 254 odst. 1 a § 259 odst. 3 tr. ř. a § 234 odst. 1 tr. zák. v neprospěch obviněného M. K. Napadený rozsudek Nejvyšší soud České republiky zrušil, jakož i zrušil rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 4. 12. 2007, sp. zn. 6 T 247/2006 a též všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 226 písm. c) tr. ř. pak Nejvyšší soud České republiky obviněného M. K. zprostil obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Liberci ze dne 3. 11. 2004, sp. zn. Zt 1257/2004, pro skutek spočívající v tom, že obviněný M. K. dne 3. 7. 2004 kolem 03.30 hodin po předchozí dohodě s J. F., který dovezl obviněného M. K. k benzínové čerpací stanici Ő. na třídě Dr. M. H. a poté jej z místa činu odvezl, když M. K. uvnitř mířil krátkou střelnou zbraní na L. D. a donutil ji tak k vydání tržby v částce 35.777,- Kč, že tedy proti jinému užil pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, kdy tím měl spáchat trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. neboť nebylo prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný.

Z odůvodnění:

Obžalobou státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Liberci ze dne 3. 11. 2004, sp. zn. Zt 1257/2004, bylo obviněnému M. K. kladeno za vinu spáchání trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. jehož se měl dopustit společně s obviněným J. F. tak, že dne 3. 7. 2004 kolem 03.30 hodin po předchozí dohodě obviněný J. F. dovezl obviněného M. K. k benzínové čerpací stanici Ő. na třídě Dr. M. H. a poté jej z místa činu odvezl, když M. K. měl uvnitř mířit krátkou střelnou zbraní na L. D. a donutil ji tak k vydání tržby v částce 35.777,- Kč.

Rozsudkem Okresního soudu v Liberci ze dne 19. 4. 2005, sp. zn. 6 T 333/2004, byl obviněný M. K. uznán vinným trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., jehož se měl dopustit jednáním popsáním shora v obžalobě. Za to byl odsouzen podle § 234 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 a půl roku s výkonem trestu ve věznicí s ostrahou. Současně byl zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Liberci ze dne 20. 8. 2004, který nabyl právní moci dne 9. 3. 2005, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením pozbyla podkladu. Obviněnému M. K. byl podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 30 měsíců. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla jak M. K. tak J. F.

uložena povinnost společně a nerozdílně nahradit poškozené G. P., a.s., se sídlem P., B., škodu ve výši 32.199,- Kč. Tímtož rozsudkem bylo rozhodnuto o vině a trestu obviněného J. F. V odůvodnění rozsudku okresní soud uvedl, že vycházel z podrobného doznání obviněného J. F., které podporuje výpověď svědkyně L. D., jediného přímého svědka. Zejména poukazuje na popis vzhledu M. K. a použití pistole. Podpůrnými důkazy jsou listinné důkazy, které tvoří ucelený logický řetězec usvědčující oba obviněné a zároveň vylučující, že by skutek spáchal někdo jiný a jinak. Okresní soud odmítl obhajobu obviněného M. K., že se jednání nedopustil a tvrzení, že byl obviněný F. naveden policií, aby ho jako spolupachatele označil.

Proti shora citovanému rozsudku podal odvolání pouze obviněný M. K., když u obviněného J. F. rozsudek nabyl právní moci dne 5. 5. 2005. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 22. 3. 2006, sp. zn. 31 To 51/2006, bylo odvolání obviněného M. K. podle § 256 tr. ř. zamítnuto. V odůvodnění usnesení Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci uvedl, že soud prvního stupně v napadeném rozsudku řádně hodnotil důkazy, které ve věci byly provedeny a odvolací soud je vázán hodnocením důkazů soudu prvního stupně. Obviněný F. podrobně popsal jakým způsobem se obviněný K. při přepadení benzínové čerpací stanice maskoval a jeho popisu odpovídá i popis pachatele uváděný svědkyní L. D., která ovšem osobu pachatele nebyla schopna popsat, neboť tento měl téměř celý obličej zakrytý slunečními brýlemi. Jelikož nebylo zjištěno pochybení při hodnocení důkazů, v právním posouzení skutku, při ukládání trestu ani při rozhodování o náhradě škody, odvolání obviněného M. K. podle § 256 tr. ř. zamítli.

Proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 22. 3. 2006, sp. zn. 31 To 51/2006, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného M. K. Vytkl v ní, že zákon byl porušen v ustanoveních § 254 odst. 1, § 256, § 258 tr. ř. ve vztahu k ustanovením § 2 odst. 5, odst. 6, a § 234 odst. 1 tr. zák. v řízení předcházejícím.

Na základě podané stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud rozhodl rozsudkem ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. 4 Tz 106/2006, tak, že podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 22. 3. 2006, sp. zn. 31 To 51/2006 a v řízení předcházejícím byl v neprospěch obviněného M. K. porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř., § 254 odst. 1 tr. ř. a § 256 tr. ř. Následně podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ve stejném rozsahu zrušil i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 19. 4. 2005, sp. zn. 6 T 333/2004, spolu s obsahově navazujícími rozhodnutími a Okresnímu soudu v Liberci podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Okresnímu soudu bylo uloženo, aby opětovně vyslechl obviněného K. k motivaci obviněného F. „namočit jej do této loupeže“, k jeho majetkovým poměrům v kritickou dobu (zda pracoval, jaký měl příjem apod.), vypracoval podrobný plánek místa činu se zakreslením místa kde čekal s vozidlem obviněný F., kde se nacházela benzínová čerpací stanice a kam až sledoval pes určenou stopu, aby vyslechl psovoda nprap. Ž. jako svědka k otázce vypracování stopy pachatele od benzínové čerpací stanice až na místo kde pes stopu ztratil, zda pes šel po stopě s jistotou, zda nemusel být psovodem na stopu opětovně naváděn, jaký směr útěku pachatele určila pracovnice benzínové čerpací stanice L.D. a pod. Dále aby opětovně vyslechl pracovníci čerpací stanice ke směru útěku pachatele z benzínové čerpací stanice a k tomu, zda právě tímto směrem sledoval pes stopu. Pokud se toho ukáže potřeba, aby provedl i vyšetřovací pokus za účelem změření času potřebného k překonání vzdálenosti od místa, kde čekal s vozidlem obviněný F., přes benzínovou čerpací stanici, místo kde pes ztratil stopu, zpět do místa odkud měl pachatel vyjít. Na základě všech provedených důkazů a jejich zhodnocení jednotlivě i v jejich souhrnu i ve všech vzájemných souvislostech, jak ukládá ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., potom okresnímu soudu uložil, aby znovu rozhodl v plném souladu s učiněnými skutkovými zjištěními a se zákonem o vině či nevině obviněného M. K.

Okresní soud v Liberci na základě pokynů obsažených ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího soudu doplnil dokazování a opětovně rozhodl rozsudkem ze dne 4. 12. 2007, sp. zn. 6 T 247/2006, tak, že obviněného M. K. uznal vinným ze spáchání trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. na stejném skutkovém základě jako v původním rozhodnutí a uložil mu podle § 234 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. souhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 a půl roku, pro jehož výkon ho podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařadil do věznice s ostrahou. Současně zrušil výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 30. 5. 2005, sp. zn. 3 T 41/2005, který nabyl právní moci dne 16. 8. 2005, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením pozbyla podkladu. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložil obviněnému M. K. povinnost společně a nerozdílně s J. F. nahradit poškozené G. P., a.s., se sídlem P., B., škodu ve výši 32.199,- Kč. V odůvodnění rozsudku okresní soud uvedl tak jako již v předchozím odsuzujícím rozsudku, že vycházel z podrobného doznání odsouzeného J. F., které podporuje výpověď svědkyně L. D., jediného přímého svědka, jakož i z listinných důkazů. Okresní soud opět odmítl obhajobu obviněného M. K., že se jednání nedopustil a že byl obviněný F. naveden policií, aby ho jako spolupachatele označil.

Proti shora citovanému rozsudku podal odvolání obviněný M. K. a Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 31 To 176/2008, rozhodl tak, že k odvolání obviněného M. K. podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. obviněnému M. K. uložil podle § 234 odst. 1 tr. zák. trest odnětí svobody v trvání tří let, pro jehož výkon ho podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařadil do věznice s ostrahou. Jinak zůstal napadený rozsudek nezměněn. V odůvodnění rozsudku Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci uvedl, že soud prvního stupně v napadeném rozsudku řádně hodnotil důkazy, které ve věci byly provedeny, když dokazování doplnil ve směru naznačeném ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího soudu. Spoluobviněný F. podrobně popsal jakým způsobem se obviněný K. při přepadení benzínové čerpací stanice maskoval, jeho popisu odpovídá i popis oblečení pachatele uváděný svědkyní L. D. Nebyla zjištěna jediná okolnost, která by nasvědčovala tomu, že by spoluobviněný J. F. lživě obviněného K. osočoval ze spáchání takového skutku. Po provedení doplněného dokazování nevznikly důvody pro označení výpovědi obviněného F. za nevěrohodnou. Odvolací soud nezjistil pochybení při hodnocení důkazů ani v právním posouzení skutku. V případě ukládání trestu však dospěl k závěru, že ze strany nalézacího soudu došlo k pochybení, pokud obviněnému M. K. uložil souhrnný trest za současného zrušení výroku o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 30. 5. 2005, sp. zn. 3 T 41/2005, přesto, že dne 16. 2. 2008 bylo rozhodnuto tak, že se obviněný ve zkušební době podmíněného odsouzení osvědčil a platí proto na daný případ fikce zahlazení. Z toho důvodu zrušil výrok o souhrnném trestu a sám obviněnému M. K. uložil samostatný mírnější nepodmíněný trest odnětí svobody.

Proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 31 To 176/2008, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného M. K. Vytkl v ní, že zákon byl porušen v ustanoveních § 254 odst. 1 a § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. a v řízení předcházejícím.

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti namítal, že původní odsuzující rozsudek soudu I. stupně ze dne 19. 4. 2005, sp. zn. 6 T 333/2004, týkající se obviněného M. K., ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ze dne 22. 3. 2006, sp. zn. 31 To 51/2006, byl zrušen rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 9. 2006, sp. zn. 4 Tz 106/2006 a soudu I. stupně bylo přikázáno, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Nejvyšší soud ČR soudu I. stupně nařídil, aby podrobně vyslechl obviněného M. K., vzal v úvahu plánek opatřený v přípravném řízení, ze kterého bylo patrné, kterým směrem psovod se služebním psem sledovali stopu pachatele trestného činu, vyslechl psovoda a znovu svědkyni L. D., případně provedl vyšetřovací pokus ohledně možnosti pachatele zvládnout i oklikou cestu k zaparkovanému

vozidlu spoluobviněného J. F. v časovém úseku, o kterém tento spoluobviněný hovořil.

Soud I. stupně v novém řízení vyslechl obviněného M. K., vyslechl svědkyni L. D., svědka D. Ž. (psovod) a svědka J. R. (policista, který prováděl prvotní úkony na místě činu) a nově provedené důkazy hodnotil spolu s dříve již provedenými důkazy a opět dospěl k závěru, že obviněný M. K. spáchal skutek popsáný ve výroku o vině citovaného rozsudku a dopustil se tím trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák.

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci v odůvodnění svého rozhodnutí dospěl k závěru, že výpověď spoluobviněného J. F. byla opatřena v přípravném řízení řádně, za dodržení všech procesních zásad stanovených v trestním řádu. Obviněný J. F. byl vyslechnut poté, co bylo zahájeno trestní stíhání obviněného M. K., za účasti obhájce obviněného. O celé události vypovídal velmi podrobně a do současné doby nebyla zjištěna skutečnost, která by zásadním způsobem měla soud přiklonit k závěru, že výpověď obviněného J. F. je nevěrohodná. Dále uvedl, že od počátku trestního řízení je nanejvýš zřejmé, že došlo ke spáchání skutku, který je popsán ve výroku o vině rozsudku nalézacího soudu a který podrobně popsala ve své výpovědi svědkyně L. D., a že tímto skutkem byly naplněny znaky skutkové podstaty trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., takže zbývá objasnit, zda to byl obviněný M. K., kdo trestný čin spáchal. Krajský soud nepřistoupil na námitky obviněného M. K., že v daném ohledu nelze vycházet z výpovědi spoluobviněného J. F., protože ho záměrně uvedl jako spolupachatele, přestože se zdržoval celou noc ve svém bydlišti. Obviněný M. K. tvrdil, že spolupachatelem obviněného J. F. mohla být osoba ukrajinské nebo ruské národnosti a spoluobviněný z obavy ze msty uvedl, že se trestné činnosti dopustil s obviněným M. K. Podle Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci nebyla zjištěna jediná okolnost, která by nasvědčovala tomu, že by spoluobviněný J. F. lživě obviněného M. K. osočoval ze spáchání takového skutku. Oba se znali velmi dlouhou dobu, udržovali přátelské vztahy, vzájemně si pomáhali, půjčovali si peníze a nikdy mezi nimi nevznikl důvod k vzájemné nevěrohodnosti. Obviněný J. F. by nemohl získat nic lživým označením obviněného M. K. ze spáchání činu a navíc pachatel trestného činu hovořil se svědkyní česky a popis pachatele, který svědkyně poskytla, byl v souladu s prvotní výpovědí spoluobviněného J. F. Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci se po provedení nového řízení ztotožnil se skutkovými i právními závěry soudu I. stupně s tím, že bylo spolehlivě prokázáno, že to byl obviněný M. K., kdo se zmocnil cizí věci (peněz) s použitím pohrůžky bezprostředního násilí, čímž je nutno rozumět použití střelné zbraně, a tím došlo k naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák..

Stěžovatel poukázal na to, že obviněný M. K. je i nadále usvědčován pouze výpovědí spoluobviněného J. F., kterou soud prvního stupně považoval za zcela věrohodnou. Přestože ve věci bylo dle pokynů obsažených ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího soudu doplněno dokazování, důkazní situace se proti původnímu řízení ani v nejmenším nezměnila. Vzhledem k tomu, že v řízení po vyhlášení rozsudku Nejvyššího soudu nedošlo ke změně důkazní situace a nesprávné hodnocení důkazů bylo důvodem pro zrušení původních rozsudků, považuje stěžovatel hmotněprávní vyhodnocení důkazů nalézacím i odvolacím soudem za nesprávné a domnívá se, že oba soudy ignorováním závěrů Nejvyššího soudu při nezměněné důkazní situaci porušily zákon. Oba soudy porušily zásadu, že vina musí být obviněnému prokázána nezpochybnitelným způsobem a nedbaly zásady in dubio pro reo ve spojení s presumpcí nevinny.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř., že napadeným rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 21. 5. 2008, sp.zn. 31 To 176/2008 a v řízení předcházejícím byl porušen zákon v neprospěch obviněného M. K. ve vytykaném směru, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil, stejně jako další obsahově navazující rozhodnutí, a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, přítomný veřejnému zasedání o podané stížnosti, s návrhem ministra spravedlnosti souhlasil, navrhl stížnosti pro porušení zákona vyhovět a nechal na zvážení soudu, zda s ohledem na důkazní situaci není na místě použití ustanovení § 271 odst. 1 tr. ř. a následné zproštění obviněného M. K. obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že zákon porušen byl.

Napadené rozhodnutí a jemu předcházející rozsudek soudu prvního stupně představují pro obviněného v pořadí druhé odsouzení, když prvé odsouzení bylo zrušeno Nejvyšším soudem v řízení o stížnosti pro porušení zákona a věc byla vrácena okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Okresní soud v Liberci provedl dle pokynů obsažených ve zrušujícím rozhodnutí Nejvyššího soudu doplnění dokazování.

Opětovně vyslechl obviněného M. K. k jeho majetkovým poměrům v roce 2004. Ten potvrdil, že neměl trvalé zaměstnání, ale chodil na brigády. Tak si vydělal 10.000,- až 15.000,- Kč. S obviněným F. si navzájem půjčovali peníze, ale žádné spory mezi nimi nebyly.

Svěděk J. R. vypověděl, že si na podrobnosti vyšetřování loupežného přepadení benzínové čerpací stanice v roce 2004 již nepamatuje a vše zapsal do protokolu o ohledání místa činu.

Svěděk D. Ž. uvedl, že pro odstup času si na podrobnosti vyšetřování loupežného přepadení benzínové čerpací stanice v roce 2004 již nepamatuje. Byl k případu povolán jako psovod. Pes nebyl na stopu nějak naváděn, ale sám sledoval stopu nejčerstvější až na ulici U O., kde stopu ztratil. Jednalo se přitom o stopu (směr pohybu pachatele), kterou uvedla obsluha čerpací stanice.

Rovněž svědkyně L. D. si již na podrobnosti případu pro delší časový odstup nepamatovala.

Ve věci byl dle pokynů obsažených ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího soudu vypracován plánec, ze kterého je zřejmé, kterým směrem pachatel loupežného přepadení benzínovou čerpací stanicí opustil, kterým směrem se pohyboval a kde pes sledující stopu pachatele tuto stopu ztratil.

Okresní soud v Liberci v odůvodnění svého rozhodnutí konstatuje, že vina obviněného M. K. ze spáchání trestného činu loupeže byla prokázána zejména výpovědmi obviněného J. F. a svědkyně L. D.

Pokud se týká obviněného J. F., Okresní soud v Liberci na č.l. 3 odůvodnění rozsudku konstatuje, že obviněný J. F. se ke spáchání činu doznal a velmi podrobně popsal věc od samého začátku až do spáchání a rozdělení peněz. Podrobně popsal oblečení obviněného K., který při odchodu na benzínovou čerpací stanici měl, a to zelenou čepici, černou bundu, černé kalhoty a černé brýle. Jeho výpověď hodnotí jako věrohodnou, neboť obsahuje takové podrobnosti, které mohl znát pouze a jenom spolupachatel. Za klíčovou považuje skutečnost, že by obviněný F. ničeho nezískal trestním stíháním M. K. V odůvodnění rovněž zmiňuje výpověď obviněného F. v trestní věci vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 6 T 287/2004, kdy se obviněný F. dopustil trestného činu loupeže se spoluobviněným H. a kdy provedení loupeže mělo několik podobných znaků, mimo jiné maskování a použití pistole, aniž tyto skutečnosti dále hodnotí. Rovněž rozpory ve výpovědi obviněného F., na něž bylo poukazováno ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího soudu, ponechává bez povšimnutí. Dále se opírá o výpověď svědkyně L. D., zaměstnankyně čerpací stanice, která potvrdila, že se osobně zná s obviněným F., který si skutečně dne 2. 7. 2004 ve večerních hodinách u ní koupil

tatranku. Poté kolem 04.00 hodin dne 3. 7. 2004 přišel muž, který měl na hlavě čepici s kšiltlem, tmavé brýle, tmavou bundu nebo triko a tmavé kalhoty. Za pasem měl tmavou pistoli. Dle nalézacího soudu popis odpovídá popisu obviněného K. jak ho popsal obviněný F. Drobný rozdíl v barvě pistole přisuzoval časovému odstupu i značnému vypětí svědkyně. Závěrem v odůvodnění rozsudku okresní soud uvádí, že provedené důkazy hodnotil jednotlivě i v jejich souhrnu a dospěl k závěru, že to byl právě obviněný M. K., kdo provedl loupežné přepadení čerpací stanice, když je usvědčován jak výpovědmi obviněného F. a svědkyně D., tak listinnými důkazy.

Také odvolací soud v odůvodnění rozsudku konstatuje, že výpověď obviněného F. byla v přípravném řízení opatřena řádně, o celé události vypovídal velmi podrobně a do současné doby nebyla zjištěna skutečnost, která by zásadním způsobem měla soud přiklonit k závěru, že výpověď obviněného J. F. je nevěrohodná. Rovněž odvolací soud nepřistoupil na námitky obviněného M. K., že nelze vycházet z výpovědi obviněného J. F., který jeho osobu uvedl záměrně. Trestné činnosti se nemohl dopustit, jelikož byl v kritickou dobu doma. Jako další usvědčující důkaz uvádí výpověď svědkyně D., která shodně jako obviněný F. popsala, jak byl oblečen pachatel.

K nesrovnalosti mezi jejich výpovědmi ohledně použité zbraně konstatuje, že spoluobviněný F. viděl zbraň pouze zběžně ukrytou pod oblečením obviněného K. a tato se mu jevila jako pistole, možná revolver, pravděpodobně stříbrný, ovšem zahlédl pouze pažbu. Svědkyně L. D. uváděla, že viděla pistoli, pouze hlaveň a jevila se jí jako tmavá. Vzhledem k tomu, v jak rozdílných situacích obviněný F. a svědkyně D. zbraň viděli, je zřejmé, že neměli možnost tuto podrobněji popsat. K námitce o přepočítávání peněz odvolací soud uvádí, že ze strany obviněného K. šlo o velmi hrubý odhad, který mohl získat při ukládání bankovek do sáčku nebo zběžným pohledem na počet a typ bankovek. Ani tvrzení obviněného K. o nemožnosti návratu k vozidlu v časovém úseku uváděném obviněným F. dle odvolacího soudu nemůže obstát. Obviněný F. parkoval asi 200 m od benzínové čerpací stanice a obviněný K. se měl k autu vrátit asi za 5 minut. Odvolací soud k tomuto údaji uvádí, že: „pachatelem byl člověk, který má určité hranice pro rychlost svého pohybu“ a úsek, který měl pachatel projít, dle jeho názoru lze zvládnout během několika minut, nehledě na možnost zkratky mezi domy. Rovněž polemizuje se závěrem, zda služební pes sledoval skutečně stopu pachatele trestného činu a dospívá k závěru, že není důvodu nevěřit obviněnému F., že se obviněný K. vrátil do jeho vozidla i s lupem za několik minut poté, co vozidlo opustil.

Jak již bylo uvedeno shora, soudy obou stupňů jako základní důkaz svědčící o vině obviněného M. K. považují výpověď spoluobviněného J. F. K této výpovědi je třeba uvést, že oba soudy správně dospěly k závěru, že tento obviněný se na místě činu skutečně v kritickou dobu nacházel. Jiná situace je pokud soudy obou stupňů dospívají k závěru o věrohodnosti výpovědi tohoto obviněného ohledně účasti další osoby, a to obviněného M. K.

Zde je na místě se zabývat rozpory ve výpovědích obviněného F. učiněných v přípravném řízení a v hlavním líčení, na něž bylo již poukazováno v prvním zrušujícím rozsudku Nejvyššího soudu.

Při výslechu dne 4. 8. 2004 obviněný F. vypověděl, že dne 3. 7. 2004 kolem 00.00 hodin se staval na benzínové čerpací stanici Ö. na třídě Dr. M. H. v L., kde hovořil s pracovnící obsluhy L. D., kterou znal z učiliště, a že si zde koupil pouze tatranku. Pokud tuto jeho výpověď svědkyně D. potvrdila, lze z toho dovodit pouze to, že obviněný F. zde skutečně v uvedenou dobu byl. Dále uváděl, že po odchodu se s obviněným K. domluvil, že by tuto benzínovou čerpací stanici mohli přepadnout. Obviněný K. si následně rozepnul bundu a ukázal mu pistoli. Viděl, že je celá stříbrná. Dále popsal oblečení obviněného K. s tím, že měl na sobě černé kalhoty, černou šustákovou bundu, tmavě zelenou čepici a v kapse velké sluneční brýle. Za kalhotami měl pistoli. Obviněný K. odešel k benzínové čerpací stanici a vrátil se za 5 - 6 minut. Přiběhl tak jak odcházel a řekl jen : “Je tam asi třicet“. Následně k dotazu, jak byla velká pistole, kterou měl obviněný K., uvedl, že viděl jen pažbu, část bubínku a velký kohout na natahování. Osobně rozdíl mezi pistolí a revolverem nedělá, ale v

daném případě se jednalo o revolver, neboť viděl bubínek a velký kohout na natahování. Při tomto výslechu se rovněž vyjadřoval k loupeži, které se měl dopustit společně s J. H. dne 19. 6. 2004. Vypověděl, že sám si oblékl basebalovou čepici, sluneční brýle, černé kalhoty a černé kožené sako. H. (J. H.) si vzal také basebalovou čepici a sluneční brýle. H. mu dal malý černý šestiranný bubínkáč.

V hlavním líčení konaném dne 19. 4. 2005 vypověděl k přepadení benzínové čerpací stanice, že obviněný K. měl zelenou basebalovou čepici. Dále tvrdil, že obviněný K. před ním pistoli nevytáhal a v případě informace o množství peněz se možná spletl a obviněný K. mu toto sdělil až později a nikoliv ihned po příchodu k autu.

V hlavním líčení konaném dne 18. 10. 2007 k trestné činnosti dotazován již nebyl a pouze se vyjadřoval k osobním poměrům v roce 2004 a ke vztahu mezi ním a obviněným F. Vzájemné vztahy s obviněným F. hodnotil jako dobré, bez nějakých problémů. V roce 2004 neměl stálé zaměstnání, příležitostně si vydělával na brigádách. Bydlel s přítelkyní a společně spláceli půjčku. S obviněným F. si vzájemně půjčovali peníze a dosud mu dluží částku kolem 5.000,- Kč.

Pracovnice benzínové čerpací stanice L. D. vypovídala jako svědkyně v hlavním líčení dne 19. 4. 2005, kdy k osobě pachatele uvedla, že měl kšiltovku tmavé barvy, možná bundu nebo triko tmavé a tmavé kalhoty. Na očích měl sluneční brýle. Za pasem měl pistoli tmavé barvy. Touto na ni namířil a řekl, že chce peníze. Vše trvalo asi 5 minut. Peníze si nepřepočítal a ani ona mu neřekla, kolik tam bylo peněz. V hlavním líčení konaném dne 6. 9. 2007 uvedla, že si na věc již moc nepamatuje. Po předložení plánu místa činu se domnívala, že pachatel se pohyboval v plánu naznačeným směrem. K použité zbrani tvrdila, že z ní viděla pouze hlaveň, neboť ji měl schovanou jakoby v mikině. Na rozpory ve výpovědích soudem dotázána nebyla.

Z protokolu o ohledání místa činu se mimo jiné podává, že psovod nrap. Ž. vypracoval se služebním psem stopu do vzdálenosti cca 500 m od benzínové čerpací stanice Ö., a to z ulice Dr. M. H., ulicí U O., do ulice U K. Zde je třeba konstatovat, že ulice U O. a následně ulice U K. se nachází na opačné straně, než ulice M., kde čekal s vozidlem obviněný F. Součástí protokolu o ohledání místa činu je i náčrtek místa činu, který je velice stručný, bez zakreslení směru útěku pachatele a následně pohybu psovoda se služebním psem při sledování pachové stopy. Z plánu místa činu je zřejmé, kudy psovod sledoval stopu a ve kterých místech ji ztratil. Místo, kde měl s vozidlem čekat obviněný F., pláněk nezachycuje.

K výpovědi obviněného J. F., který popsal oblečení pachatele shodně se svědkyní L. D., lze uvést, že pokud byl v kritickou dobu na místě činu a byl v osobním styku s pachatelem, který provedl přepadení benzínové čerpací stanice Ö., musel nepochybně vědět, jak byl tento pachatel oblečen a shodně pak musela pachatele popsat i pracovnice čerpací stanice, tj. svědkyně L. D. Ani jedna z těchto výpovědí však neprokazuje, že tímto pachatelem byl právě obviněný K. Ani žádný z listinných důkazů, tj. pláněk místa činu, protokol o ohledání místa činu, náčrtek či snad zprávy z místa bydliště a rejstřík trestů nepotvrzují přítomnost obviněného v kritickou dobu na místě činu a není proto možné, jak to učinil soud nalézací, tvrdit, že tyto důkazy (spolu s dalšími) bez důvodných pochybností usvědčující obviněného M. K. ze spáchání trestného činu, když zároveň vylučují, že by k jeho spáchání mohlo dojít jinak, nebo že by se jej dopustil někdo jiný.

Jelikož pouze výpověď obviněného F. usvědčuje obviněného K. měly soudy obou stupňů k této výpovědi přistupovat daleko pečlivěji a vážit věrohodnost výpovědi obviněného F. Je nepochybné, že výpověď obviněného F. není jednoznačná a naopak jsou v ní rozpory, a to např. ohledně zbraně, která měla být k loupeži užitá. Obviněný K. popřel, že by kdy střelnou zbraň vlastnil a žádná zbraň vztahující se k tomuto případu nebyla u něj zajištěna. Obviněný F. změnil svoji výpověď ohledně užitě zbraně, když nejprve tvrdil, že si obviněný K. rozepnul bundu a ukázal mu pistoli, která byla celá stříbrná. K dalšímu dotazu uvedl, že viděl pouze pažbu, část bubínku a velký kohout na natahování.

Svoji výpověď pak upřesnil tak, že se jednalo o revolver. V pozdější výpovědi tvrdil, že obviněný K. před ním pistoli nevytáhal. Svědkyně D. hovoří o pistoli, nikoliv o revolveru, přitom zbraň byla tmavé barvy. Zde je na místě připomenout, že to byli obviněný F. společně s obviněným J. H., kteří před dnem 3. 7. 2004 provedli loupežné přepadení herny za použití bubínkového revolveru a za maskováním se basebalovou čepicí a slunečními brýlemi. Revolver měl být obviněného H. a jak vyplynulo ze spisu Okresního soudu v Liberci sp. zn. 6 T 287/2004, byl jím vydán až dne 4. 8. 2004, tedy po provedeném loupežném přepadení benzínové čerpací stanice Ö. na třídě Dr. M. H. v L. dne 3. 7. 2004. Obviněný F. rovněž nejprve tvrdil, že po návratu k vozidlu mu obviněný K. řekl: „Je tam asi třicet“ a následně toto tvrzení změnil s tím, že se možná spletl a obviněný K. mu toto sdělil až později a nikoliv ihned po příchodu k autu.

Za pozornost stojí i závěry soudů obou stupňů, že výpověď obviněného F. je pravdivá s ohledem na jím uváděné podrobnosti i skutečnost, že by trestním stíháním obviněného K. ničeho nezískal, když nebyla zjištěna jediná okolnost, která by naopak nasvědčovala tomu, že by spoluobviněný F. lživě obviněného K. osočoval. Negativnímu vymezení zjišťování motivu obviněného F. lživě jiného osočovat nelze přisvědčit, neboť je možné konstatovat zjištění určitého motivu pachatele, ovšem nikoli, že motiv zjištěn nebyl. Nezjištění motivu totiž neznamená, že skutečně nějaký, soudem nezjištěný motiv, pachatel neměl.

Výpověď spoluobviněného je nepochybně významným druhem důkazního prostředku ovšem ze stěžejních zásad dokazování v novodobém trestním procesu vyplývá požadavek kritického hodnocení všech důkazů, tedy i výpovědi spoluobviněného, a to zejména za situace, kdy je vina obviněného prokazována pouze a jenom touto výpovědí. Tak je tomu v daném případě, kdy jak bylo rozvedeno shora, jiný z provedených důkazů přítomnost obviněného M. K. na místě činu v kritickou dobu neproказuje. Je povinností všech orgánů činných v trestním řízení využít všech nabízejících se důkazních prostředků k tomu, aby stupeň jistoty o průběhu skutkového děje byl co nejvyšší a takto byl také v odůvodnění každého rozhodnutí co nej přesněji popsán a přesvědčivě vyložen.

Obecně platí, že ani odvolací soud, který - na rozdíl od Nejvyššího soudu - přezkoumává v odvolacím řízení ještě nepravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně, nemůže bez dalšího sám vytvářet odchýlný skutkový stav jen v důsledku odlišného hodnocení důkazů, aniž by provedl dokazování podle zásad ústnosti a bezprostřednosti (§ 259 odst. 3 tr. ř.), přičemž ovšem v odvolacím řízení nelze provádět dokazování nad rámec vymezený potřebou spolehlivě rozhodnout o podaném odvolání (§ 263 odst. 6 tr. ř.). Hodnocení důkazů je výsadním právem soudu prvního stupně a odvolací soud do tohoto není oprávněn zasahovat pokud toto není v rozporu s formální logikou. Z toho je patrné, že těžiště dokazování je zásadně u soudu prvního stupně, který důkazy nejen provádí, ale především je hodnotí tak, aby na jejich podkladě mohl učinit spolehlivé skutkové závěry.

Ze zveřejněné judikatury vyplývá, že pokud soud prvního stupně postupoval při hodnocení důkazů důsledně podle § 2 odst. 6 tr. ř., tzn., že je hodnotil podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě a v jejich souhrnu a učinil logicky odůvodněná úplná skutková zjištění, nemůže odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. napadený rozsudek zrušit jen proto, že sám na základě svého přesvědčení hodnotí tytéž důkazy s jiným v úvahu přicházejícím výsledkem. V takovém případě totiž nelze napadenému rozsudku vytknout žádnou vadu ve smyslu uvedeného ustanovení (srov. rozhodnutí č. [53/1992](#) Sb. uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 7 - 8/1992).

V daném případě však jak nalézací tak odvolací soud hodnotily provedené důkazy v rozporu se zásadou zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností vyjádřenou v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř., i zásadou volného hodnocení důkazů, vyjádřenou v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., pokud dospěly k závěru, že výpověď svědkyně L. D. usvědčuje obviněného M. K. ze spáchání loupežného přepadení a zároveň činí věrohodnou i výpověď obviněného J. F. Také závěr o věrohodnosti výpovědi obviněného

J. F. bez náležitého vyhodnocení rozporů v jeho výpovědích (i výpovědi L. D.) nemůže obstát.

Ustanovení čl. 8 odst. 2 věty první Listiny základních práv a svobod, s nímž koresponduje, resp. jej rozvádí čl. 9 odst. 1 věta druhá Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a jemuž odpovídá i čl. 5 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, zaručuje, že nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Toto ustanovení představuje zejména ochranu proti svévoli (především) výkonné moci, avšak i proti libovůli moci soudní, a jeho odrazem je i ustanovení § 2 odst. 2 tr. ř., které představuje jednu z hlavních zásad trestního řízení. Jde o formulaci principu presumpce neviny, z něhož se odvíjí subprincip *in dubio pro reo*, jemuž odpovídá důvod pro zproštění obžaloby [§ 226 písm. a) a c) tr. ř.]. Dále se z tohoto principu odvíjí další subprincip, podle kterého obžalovanému musí být vina bez rozumných pochybností prokázána. Pokud tedy mezi jednotlivými důkazy existují rozpory, je povinností soudu zhodnotit věrohodnost a pravdivost každého důkazu jednotlivě a poté v souhrnu s ostatními důkazy, což nesmí být činěno v obecné rovině, ale vždy ve vztahu ke konkrétní skutečnosti. Jestliže nelze jednoznačně určit, která z variant skutkového stavu odpovídá skutečnosti, je třeba při zachování zásady „*in dubio pro reo*“ zvolit variantu pro obžalovaného nejpříznivější (viz nález Ústavního soudu ČR I. ÚS. 429/2003 ze dne 4. 12. 2003, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení ÚS pod č. 141/2003).

Lze tedy shrnout, že v posuzované věci existují i nadále nejasnosti, které jsou podstatné pro posouzení věci a které již není možno spolehlivě odstranit důkazy novými (nejsou k dispozici), případně opakováním důkazů stávajících. Důkazy, které byly ve věci provedeny, rozpory mezi výpovědmi obviněných F. a K., ale i ve výpovědích samotného obviněného F., nevyvrátily. Důkazní situace tak zůstala v poloze, kdy i nadále přetrvávají výrazné pochybnosti, které neumožňují dospět k závěru, že skutkový stav byl zjištěn natolik jistě, aby bylo možno na jeho základě uznat M. K. vinným z jednání, pro něž byl stíhán. S ohledem na tyto skutečnosti aplikoval Nejvyšší soud v dané věci výše uvedenou právní zásadu.

Po zvážení všech shora uvedených skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že pokud se Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, v odvolacím řízení ztotožnil se všemi závěry soudu prvního stupně a k odvolání obviněného M. K. toliko zrušil výrok o trestu a ve zbytku ponechal napadený rozsudek nalézacího soudu nedotčen, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanovení § 259 odst. 3 tr. řádu. Je také zřejmé, že odvolací soud v rozporu s ustanovením § 254 odst. 1 tr. ř. řádně nepřezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání obviněným M. K. a nesplnil tak svou přezkoumnou povinnost.

Nejvyšší soud ze všech výše uvedených důvodů podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 31 To 176/2008 a v řízení předcházejícím byl v neprospěch obviněného M. K. porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. (zjištěný skutkový stav vzbuzoval důvodné pochybnosti, v souladu se zákonem nebyly hodnoceny provedené důkazy), § 254 odst. 1 tr. ř. (odvolací soud nesplnil svou přezkoumnou povinnost) a § 259 odst. 3 tr. ř. (odvolací soud v rozporu se zákonem zrušil toliko výrok o trestu a výrok o vině a náhradě škody ponechal nedotčen, když v tomto směru shledal odvolání obviněného M. K. nedůvodným) a § 234 odst. 1 tr. zák.

Následně pak Nejvyšší soud podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ve stejném rozsahu zrušil i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Liberci spolu s obsahově navazujícími rozhodnutími.

Po zrušení obou citovaných rozhodnutí se trestní věc dostala do stadia jejího projednávání před soudem prvního stupně a Nejvyšší soud řešil otázku, zda má rozhodnout podle § 270 tr. ř. či podle § 271 tr. ř. při vědomosti toho, že v napadeném rozhodnutí nebyl správně zjištěn skutkový stav. Dospěl

k závěru, že po zrušení napadeného rozhodnutí z dosud objasněného stavu věci nebylo prokázáno, že skutek uvedený v žalobním návrhu spáchal obviněný M. K., státní zástupce nepředložil v hlavním líčení ani při veřejných zasedáních žádné důkazy, které by na tomto závěru mohly něco změnit, žádné takové důkazy nejsou zřejmé ani z obsahu předmětného trestního spisu ani z důkazního řízení provedeného soudem prvního stupně. Proto Nejvyšší soud s odkazem na zveřejněnou judikaturu (srov. rozh. č. 28/94-I. Sb. rozh. trest., rozsudek NS sp. zn. 4 Tz 100/2006), shledal procesní podmínky pro aplikaci ustanovení § 271 odst. 1 tr. ř., tj. mohl učinit vlastní rozhodnutí, aniž by změnil skutkový stav oproti skutkovým zjištěním soudu prvního stupně, byv přitom omezen ustanoveními § 2 odst. 11, odst. 12 tr. ř., tj. zásadami bezprostřednosti a ústnosti. Nejvyšší soud konstatuje, že již v řízení před soudem prvního stupně byly vyčerpány všechny dosažitelné důkazy, jež byly opatřeny a provedeny za součinnosti stran, a na základě výsledků takto provedeného dokazování nemohl spolehlivě uzavřít, že to byl právě obviněný M. K., kdo společně s odsouzeným J. F. dne 3. 7. 2004 kolem 03.30 hodin po předchozí dohodě provedl loupežné přepadení benzínové čerpací stanice Ö. na třídě Dr. M. H. v L., kdy měl mířil krátkou střelnou zbraní na pracovníci čerpací stanice L. D. a donutit ji tak k vydání tržby v částce 35.777,- Kč. Tato procesní situace zakládá důvod k zprošťujícímu výroku učiněnému podle § 226 písm. c) tr. ř., a proto Nejvyšší soud obviněného M. K. zprostil obžaloby pro skutek, který je podrobně specifikován ve výroku tohoto rozsudku, a který byl u obviněného právně kvalifikován jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)